

kolín

Městský úřad Kolín

Odbor výstavby – stavební úřad

Karlovo náměstí 78, 280 12 Kolín I, e-podatelna: posta@mukolin.cz

tel.: +420 321 748 231, fax: +420 321 720 911, e-mail:

stavebni.urad@mukolin.cz

sídlo odboru: Zámecká 160, Kolín I

Žadatel:

Město Kolín, IČ 002 35 440

Karlovo náměstí 78

Kolín I

280 02 Kolín 2

Naše čj.: MUKOLIN/SU 84414/21-vys

Naše zn.: SU 17471/2021

Počet listů: 12

Příloh/listů: 0

Vyřizuje: Ing. Jana Vyšanská

Telefon: 321 748 364

E-mail: jana.vysanska@mukolin.cz

Datum: 22.10.2021

- městská radnice č. p. 77 a 78, Karlovo náměstí v Kolíně, která je zapsána v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 26365/2-740, v prostředí městské památkové rezervace Kolín
- pozemky parc. č. st. 6 a 7, katastrální území Kolín
- restaurování uliční fasády

Rozhodnutí

Městský úřad Kolín, odbor výstavby – stavební úřad, oddělení památkové péče, jako příslušný orgán památkové péče podle § 25 odst. 1 a § 29 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní orgán“, „památkový zákon“), k žádosti Města Kolín, IČ 002 35 440, sídlem Karlovo náměstí 78, 280 02 Kolín (dále jen „žadatel“), doručené dne 7. 9. 2021 ve věci posouzení restaurátorského záměru a následného restaurování uliční fasády budovy městské radnice č. p. 77 a 78, Karlovo náměstí v Kolíně, na pozemcích par. č. st. 6 a 7, katastrální území Kolín, která je zapsána v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 26365/2-740, v prostředí městské památkové rezervace Kolín ustanovené nařízením vlády ČSR č. 54/1989 Sb. ze dne 19.4.1989 o prohlášení území historických jader měst Kolína, Plzně, Brna, Lipníku nad Bečvou a Příboru za památkové rezervace, vydává ve smyslu ustanovení § 14 odst. 1, 2, 3, 8 a § 44a odst. 3 památkového zákona, po písemném vyjádření odborné organizace – Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze (dále jen „NPÚ“) toto

závazné stanovisko:

Předmětem žádosti je posouzení restaurátorského záměru a následné restaurování uliční fasády městské radnice č. p. 77 a 78, Karlovo náměstí v Kolíně, na pozemcích par. č. st. 6 a 7, katastrální území Kolín, která je zapsána v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 26365/2-740, v prostředí městské památkové rezervace Kolín.

Areál radnice je situován do SZ rohu Karlova náměstí. Objekt radnice tvoří dva dispozičně propojené objekty. Starší část (tzv. „stará radnice“) je třípatrová o čtyřech okenních osách s neorenesanční fasádou se sgrafitovou výzdobou, uliční parter zdobí bosáž prolomená neorenesančním portálem v místě staršího vstupu, v pásu pod korunní římsou, mezi okny 3. patra, jsou figurální výjevy z historie Kolína, průčelí je ukončené atikou a graduje věžičkou se zdobným štítem se sochařskou výzdobou a lucernou zakončenou makovicí s korouhví. Také obě boční fasády jsou završeny bohatě zdobenými štíty. Okenní otvory v přízemí jsou bez šambrán. Všechna ostatní okna jsou lemována jednoduchou šambránou pod bílým nátěrem (barevně se shoduje s nynějším nátěrem bosovaného přízemí). Šambrána je mírně profilovaná a v horní části má po stranách uši. Okenní otvory prvního patra jsou završeny nejsložitějším pískovcovým frontonem,

v němž na rovný překlad podpíraný dvěma volutovými konzolkami navazují dvě k sobě směřující voluty a střed je završen drobným čúčkem. Okenní otvory druhého patra jsou završeny pouze rovným štukovým překladem bez konzolek. Sgrafita střídají čtvercový motiv psaníčka (diamantu) s černě lemovaný bílým obdélníkem. Ve středu fasády je mezi druhou a třetí okenní osou ponechána širší mezera pro výzdobu odlitou ze štuky či umělého kamene. Tu tvoří v prvním patře zdobný rám pro bronzovou desku se zlaceným nápisem: OBNOVENO ROKU MDCCCLXXXVII a ve druhém patře kartuše s rozbarveným městským znakem završená korunou a iluzivně zavěšená na chrlíci v podobě lví hlavy umístěném ve středu římsy nad druhým patrem. Na tuto římsu navazuje zdobný sgrafitový vlys s věnci, stuhami a barevně malovanými kartušemi střídavě zobrazujícími českého lva, písmeno K (iniciálu města Kolín) a propletené okřídlené hady z městského znaku. (Barevné pigmenty byly zapuštěny do zavlhlé vrstvy intonaca bianca.) Okenní otvory třetího patra jsou už ponechány zcela bez frontonů a ani šambrány nemají uši. Kolem těchto oken je rozmístěno pět monochromních chiaroscurových malovaných výjevů vztahujících se k historii města. Výjevy jsou lemovány sgrafitovým perloucem. Nad nimi následuje druhý zdobný vlys s girlandami, stuhami a štítky střídajícími červenou a modrou barevnost. To celé završuje profilovaná, shora oplechovaná štuková římsa, doplněná jemnými kovovými stáčenými konzolkami (resp. podpěrami pod okapový žlab). Následuje atika a štít. Atika je prolomena čtyřmi segmentově zaklenutými otvory a shora doplněna čtyřmi kamennými vázami. Obě etáže středového štítu lze rozdělit na část soklovou, středovou a horní vlys završený římsou. Všechny tyto části jsou pokryty především sgrafitem a členěny svislými štukovými pilastry s profilovanými hlavicemi. Spodní etáž s bočními esovitě stáčenými volutami dominuje středový, ve sgrafitu vytvořený nápis RADNICE a po jeho stranách malby dvou českých králů, Přemysla Otakara II. a Jiřího z Poděbrad, vymalovaných na zlaceném pozadí na měděné podložce. Horní etáž, která kryje čtyřbokou zděnou základnu věže, je pak především rámem pro ciferník hodin se zlacenými ciframi a rafijemi. Po stranách stojí na pilířích pískovcové sochy Síly (Bivoje) a Moudrosti (Kaši). Obě jsou vyvedeny v mírně nadživotní velikosti a stojí v kontrapostu, jejich modelace nezachází do přílišných detailů. Stěny čtyřboké věže jsou pokryty obdélnými sgrafity. Osmiboká lucerna na věži kryje dva zavěšené hodinové cimbály ze 17. století, je pokrytá měděným plechem a završená cibulovitou bání se špicí. Na špicí je umístěna makovice a korouhvička s iniciálou K. Kolem lucerny obíhá ze čtyř stran kované zábradlí, některé prvky jeho výzdoby jsou zlacené. Sousední dům čp. 78 je dvoupatrový, řešením uliční fasády sjednocen v neorenesančním stylu se starší radnicí. Průčelí se samostatným vstupem v krajní ose vrcholí třemi štíty s dominantním dvouúrovňovým štítem uprostřed završeným sochou rytíře Rolanda, který držící dřevec završený korouhví s iniciálou K (socha je vytvořena z tepaného měděného plechu na železné konstrukci). Středový štít lze dělit na dvě etáže. Spodní etáž má nad hlavní částí štukový vlys střídající triglyfy a metopy, římsa této etáže je kryta prejzy. Hlavní část je po stranách ohraničena esovitě stáčenými volutami, vertikálně členěna dvěma volutovými konzolami a ve středu má umístěné dvojité obdélné okénko s profilovanou římsou. Na spodní etáž štítu nasedá horní nástavec, opět krytý shora prejzy. Plochy jsou v obou etážích pokryty sgrafitem představujícím bílý rostlinný ornament na černém pozadí. Ve spodních partiích na bocích obou etáží jsou postaveny dvě dvojice velkých kamenných váz. Na osu fasády č.p. 78 je osazen arkýř doplněný balkonem s balustrádou, jako „piano nobile“. Čelní stěna balkonu je členěna balustrádou (v plánové dokumentaci a na starých fotografiích je na zábradlí balkonu vpravo zachycena dnes již zaniklá váza). Arkýř je ve spodní části uzavřen mohutnou konzolou zakončenou šišticí, plastický dekor na konzole představují akantové listy a zubořez. Balkon je na opačném kraji podepřen stupňovitým krakorcem. Arkýř je završen zvonovitou stříškou z měděného plechu a špicí se zlacenou makovicí, korouhvíčkou a ozdobou ve tvaru slunce. Fasáda je celoplošně pokryta shodným sgrafitem jako fasáda staré budovy, pouze nárožní bosáž je nahrazena bíle natřenými holými pásy nestejně šíře. Na nároží mělkého rizalitu uprostřed 2. patra je pod baldachýnem s makovicí umístěna alegorická socha Spravedlnosti. Okenní otvory v přízemí jsou opět bez šambrán, šambrány a frontony ostatních okenních otvorů odpovídají v jednotlivých patrech staré budově. Boční (východní) fasáda, k níž asi do poloviny výšky přiléhá nižší sousední objekt, je zcela nezdobená.

Výsledky laboratorního průzkumu

Sgrafito je naneseno na jádrové omítce silné 1,5 – 2,5 cm. Je tvořeno zhruba stejně silnou vrstvou intonaca colorita (vápenný štuk obsahující písek o velikosti zrn do 2,5 mm a probarvený černým plnivem) a kletovanou vrstvou intonaca bianca silnou cca 3 mm (místy až 5 mm) s pískovými zrny do velikosti 0,1 mm. Vrstvy jsou vzájemně velmi dobře propojeny.

V rámci laboratorního průzkumu použitých materiálů bylo odebráno celkem pět vzorků, označených písmeny A-E.

A – sgrafito v partii prvního patra, v místě zjevné výduti

B – sgrafito zdobného vlysu nad prvním patrem – fragment, který byl již v minulosti přilepen

C – sgrafito v prvním patře nové budovy, odpadá část

D – sgrafito z atiky nové budovy, v místě zjevné výduti

E – soklová část ostění z umělého kamene u vstupních dveří nové budovy

U prvních čtyř vzorků byla na povrchu rozpoznána bílá vrstva vápenného štuk plněného jemným pískem, propojená s předchozí vrstvou. Touto předchozí vrstvou je černý, ve hmotě probarvený vápenný štuk plněný jemným pískem. Ve vzorku C se na svrchní vrstvě našel ještě povlak zelené řasy. Ve vzorcích B a D se prokázalo probarvení černé vrstvy železitou černí. Ve vzorku D byla vespod přítomna i vápenná jádrová omítka. Vzorek E ukázal toto souvrství (shora): žlutá vápenná vrstva, okrová vápenná vrstva, bílá vápenná vrstva, okrově zelená minerální vrstva, okrově zelené minerální souvrství (pojené minerálním pojivem, pravděpodobně silikátem), světle okrový vápenný štuk.

Laboratorní průzkum dále prokázal velmi dobrou vzájemnou soudržnost všech vrstev sgrafita (včetně soudržnosti s jádrovou omítkou) a také shodu v hrubosti plniva u všech zkoumaných vzorků.

Průzkum byl mj. zaměřen na míru zasolení, silné zasolení však bylo oproti předpokladům odhaleno pouze ve vzorku E (jde o velmi vysoké množství chloridů a dusičnanů; obsah síranů je nízký). Ve vzorcích A a D byla zjištěna zvýšená kyselost; v případě vzorku A se jedná o místo, kde je pod sgrafitem původní gotické zdivo, v něm kondenzuje voda a během mrazových cyklů pak dochází k trhání sgrafita.

Ze vzorku E byla určena historická barevnost prvků ze štuků či umělého kamene, dvě nejspodnější nalezené vrstvy mají okrovou barevnost a jsou do určité míry znečištěny.

Průzkum granulometrie ukázal, že černá vrstva sgrafita je plněna křemenným pískem se zrnny polozaobleného tvaru o velikosti 0-2 mm, nejvíce zastoupena jsou zrna o velikosti 0,3-0,5 mm.

Technický stav věci:

- Sgrafita a pět figurálních fresek

Sgrafito je pokryto vrstvou nečistot, místy je poškozeno dešťovou vodou zatékající z nefunkčního okapového systému a také nevhodnými dřívějšími lokálními opravami defektů. Kromě toho se na něm a především na některých pískovcových prvcích (typicky na frontonech oken) objevují stopy po stékající měděnce z oplechování říms a okenních parapetů. Není vyloučeno, že na sgrafito působí výluhy z kamenného gotického zdiva.

Na vnější straně západního štítu části sgrafita chybí (v jednom poli s datací 1887 chybí 50% plochy intonaca colorata). Z dekorativního vlysu nad druhým patrem kus sgrafita odpadl a zachytil se na římsě. Jedná se o fragment, který byl evidentně již jednou na své místo lepen po předchozím odpadnutí, avšak přilepení nebylo provedeno kvalitně.

Figurální fresky se zdají být v poměrně dobrém stavu. Lokálně je jejich povrch zvrásněn, k čemuž došlo již při provádění (resp. rekonstrukci) během kletování štukové vrstvy. V místech zvrásnění se vymývá barva. Stav malby bude vhodné ještě detailně prohlédnout z lešení.

- Prvky odlité ze štuků či umělého kamene

Nadokenní frontony ze štuků či umělého kamene s jemně vyhlazeným a tzv. zažehleným povrchem (7 kusů) v sobě nesou trhliny, které dále procházejí také taženými štukovými šambránami oken a plochou sgrafita (příčinou může být sesedání zdiva i zatékání a zamrzání dešťové vody). Kuželky balustrády balkonu se zvláště ve spodních partiích prakticky droří.

Rozbarvení pískovcového městského znaku v kartuši je druhotné a nedodržuje přesně původní odstíny, jak je patrné z dochovaných fragmentů starší vrstvy. Původní lokální zlacení bylo nahrazeno žlutou barvou (barva byla nalezena i pod současným okrovým nátěrem na koruně nad znakem, zde se však starší fragmenty zlacení zatím nenašly).

- Olejomalby na plechové podložce

U dvou obrazů českých králů malovaných na plechových podložkách lze konstatovat, současná podoba obrazů, připevněných ke zdivu hřeby, svým provedením příliš neodpovídá originálům ani zdokumentovaným kopiím z roku 1960 a je otázkou, zda jsou pouze nekvalitně přemalovány, či zda nebyly od roku 1960 již znovu vyměněny. Jejich povrch je nyní oprýskaný.

- Kamenné prvky

Kamenný bosovaný portál, vysekaný patrně z hoříckého (jemnozrnného) pískovce, je pokryt prachovými depozity, nečistotami a spíše lokálně šedočernými krustami. V minulosti zde proběhlo tmelení materiálem s přídavkem cementu, spárování je částečně vypadané (na profilované římsě chybí zcela). Spodní kvádry byly po obou stranách doplněny nově. Římsa je shora kryta dnes již nefunkčním plechem, z něhož stéká voda na kámen.

Čtyři čučky na atice a štítech nové budovy jsou rovněž z jemnozrnného pískovce. Kromě černých krust a biologického napadení již nesou i známky statického narušení, trhliny způsobené korozi vnitřní armatury a posilované zamrzáním dešťové vody se vyskytují i v krčcích. Krčky byly v minulosti doplňovány cementovým tmelem, který postupně odpadá. Podle historických fotografií bývalo čučeků dříve šest.

Také vázy na štítech a atikách obou budov (celkem 18 kusů různých tvarů včetně dvou vrcholových útvarů – krčků váz) jsou vytvořeny z jemnozrnného pískovce. Jejich povrch je pokryt nečistotami, černými krustami a biologickým napadením. Starší cementové doplňky jsou již dožilé, spárování z velké části vypadané.

Socha Moudrosti z jemnozrnného pískovce je na povrchu biologicky napadena, pokryta vrstvou nečistot a černých krust, staticky však zůstává bez větších poškození s výjimkou dvou trhlín v levé paži držící kamennou desku. Uvnitř paže je vidět zrezlý kovový trn, paže již byla v minulosti na více místech tmelena. Eroze povrchu kamene se projevuje zejména v přední části drapérie figury, materiál se drolí a odlamuje; drolí se také modelace ve tváři postavy, vlasech a drapérii překrývající hlavu.

Socha Síly z téhož materiálu vykazuje na povrchu shodná poškození. Nejnarušenější je levá noha sochy a část drapérie, po níž stéká nejvíce srážkové vody směrem k hlavě skoleného kance. V těchto partiích je patrná setřená modelace řešená již v minulosti cementovými tmely. Tímto tmelem byl doplněn také nos figury.

Socha Spravedlnosti ve výklenku na nové budově je vysekána ze stejného materiálu a je v poměrně dobrém stavu, neboť je chráněna kamenným baldachýnem. Znečištění se projevuje na její vystrčené pravé ruce s pozlaceným kovovým mečem. Na drapérii jsou přesto patrné cementové tmely. Baldachýn je biologicky napaden lišejníkem a znečištěn.

Ke kamenným prvkům je třeba počítat ještě podstavec pod vrcholovou sochou rytíře. Stéká na něj voda ze sochy, nejpoškozenější je jeho čelní stěna, avšak staticky se zdá být podstavec v pořádku.

- Kovové prvky

Původně zlacené klempířské prvky (několik měděných špic s makovicemi, korouhvemi a různými zdobnými prvky) byly druhotně přetřeny žlutou barvou. Původní technikou přitom bylo zlacení větrovým zlatem na olejový podklad.

Měděná hrotnice s makovicí na vrcholu stříšky arkýře nejeví známky statického poškození. Pouze na prstenci vsazeném mezi měděnou báň arkýře a její špicí se vytvořila vrstva korozních produktů, může zde docházet k nevhodnému vzájemnému působení dvou sousedících kovů. Makovice, hrotnice (zřejmě od makovice výš), korouhvička i vrcholové slunce bylo dříve zlaceno na oleji, povrchová úprava je nyní zdegradována.

Kovová hrotnice s makovicí a vrcholovou kovanou ozdobou nad baldachýnem sochy Spravedlnosti bývala rovněž zlacena, druhotně byla přetřena žlutou barvou, a to i od makovice dolů.

Vrcholová hrotnice s makovicí a korouhví na lucerně nemohla být v rámci průzkumu z plošiny prohlédnuta z blízka a její průzkum bude proto nutné doplnit po postavení lešení.

Ze dvou měděných hrotnic s makovicemi na vrcholech bočních štítů staré budovy se dochovala pouze levá, a to navíc nahoře odlomená. Je silně zkorodovaná, ale nikoli staticky narušená. Bývala zlacena na olej, nyní je povrchová úprava zdegradována.

Atributy sochy Spravedlnosti – kovaný meč a váhy, jsou zachovány v poměrně dobrém stavu, pouze jejich zlacení na olejovém podkladu je částečně setřené.

Kované zábradlí kolem lucerny na věžičce staré budovy je v poměrně dobrém stavu, lokálně je zasaženo korozi. Částečně chybí jeho vrchní nátěr černou barvou. Vybrané prvky výzdoby bývaly zlaceny, zlacení je z velké části setřené.

Kovářsky zpracované konzolky podpírající okap se zdají být v dobrém stavu, jsou pouze znečištěny měděnkou stékající z okapu.

Mezi přízemím a prvním patrem bývaly ještě poměrně donedávna po levé straně uchyceny držáky na prapory s vrcholovou zlacenou ozdobou (na každé ze dvou budov jeden). Tyto držáky se na fasádě nedochovaly.

- Tažené štuky a bosáž přízemí

Veškeré štukové tažené (i lité) prvky měly nejprve nátěr okrový, který měl imitovat pískovec a přiblížit se tak kamenné bosáži kolem vstupního portálu. Okrový nátěr byl postupně znečištěn neodstranitelnými oxidy a solemi mědi, proto byl přetřen novým okrovým nátěrem, a to vápeno-akrylátovým. Silná vrstva tohoto nátěru místy zakrývá plastickou modelaci. Některé z prvků (zejména okenní šambrány, římsy a pilastry ve štítech) byly později natřeny na bílo. Současný bílý nátěr přízemí (i okrový nátěr na balkonu a ostění portálu) je rovněž akrylátový a nanesený v příliš silné vrstvě; před ním byl podle fotografií na bosáž obou budov nanesen ještě zářivý nátěr okrovo-žlutý, který neodpovídal ani jemnému okru na štukových prvcích celé

fasády. Starší nátěry již byly z bosáže zřejmě odstraněny (a bosáž byla vyspravena vrstvou cementového materiálu), jsou ale ještě k nalezení na nárožní armatuře ve vyšších patrech.

- Okna a dvojité dveře balkonu

Truhlářské prvky jsou opotřebené, při jejich případné obnově je třeba zachovat a eventuelně doplnit kování. Kování je zřejmě repasované z původních oken a dveří, případně se již jedná o repliky. Vnější dveře od balkonu měly původně kvalitní lakovou povrchovou úpravu, ale nebyly příliš udržované a jejich povrch je proto poměrně silně zdegradovaný.

Popis zamýšlených prací:

- Restaurování sgrafit a pěti figurálních fresek

V restaurátorském záměru je navrženo nejprve provést zkoušky čištění a zpracovat doplňující restaurátorské průzkumy pro sgrafito i malbu. Samotné restaurování má být zahájeno čištěním, sgrafito lze podle dosavadního průzkumu omýt destilovanou vodou a prachové depozity sejmout sodným těstem bez předchozí prekonsolidace. Při tom by měly být sejmuty nevhodné starší retuše. Následně má být sgrafito konsolidováno organokřemičitanem od firem Aqua Bárta (např. Porosil ZTS) nebo Remmers, mají být odstraněny pohledově a technicky nevhodné vysprávky a injektovány dutiny pod vypouklou omítkovou vrstvou, a to Porosilem ZTS a případným adekvátním prostředkem; pro zpevnění jádrové omítky lze použít Alukrat NA2808 (firma Aqua Bárta). Závažnější dutiny mají být injektovány plnidlem na vápenné bázi (Vapo Inject nebo Ledan). Po zpevnění budou odstraněny odolnější nečistoty (např. měděnka stékající z oplechování) metodami určenými doplňujícím průzkumem (zvažovat lze např. zábal roztoku 10% uhličitanu amonného v xylóze). V následující fázi dojde k doplnění chybějících částí intonaco colorato, a to materiálem shodné struktury a barevnosti na bázi vápenného štku z odleželého hašeného vápna, jež lze zpevnit 3% roztokem přípravku Alukrat NA2808 a případně doplnit běžnými doplňky vápenných omítek (např. lněná fermež, polymerovaný lněný olej v míře 0,1 – 0,5 %). Černé pigmenty musejí být světlostálé a odolné vůči alkáliím. Lokálně bude nutné doplnit rovněž intonaco bianco, opět materiálem na bázi hašeného vápna, který bude plněn směsí s mramorovou moučkou a opět eventuálně zpevněn 3% roztokem přípravku Alukrat NA2808 a doplněn např. lněnou fermeží či polymerovaným lněným olejem v míře 0,1 – 0,5 %). Přilepen má být dochovaný větší odpadlý fragment sgrafita z vlysu mezi 2. a 3. patrem. U doplněných částí intonaco colorato i intonaco bianco se počítá s barevnou retuší a lokální hydrofobizací Porosilem RVO plus.

- Restaurování prvků odlitých ze štku či umělého kamene

Litým prvkům (frontonům nad okny prvního patra, kuželkám balkonu, městskému znaku, lví hlavě, rámu desky s datací budovy a reliéfním deskám vsazeným do zdiva arkýře a portálu nové budovy) se restaurátorský záměr prakticky nevěnuje s výjimkou úpravy rozbarvení městského znaku. Restaurování však bude vyžadovat minimálně injektáž či slepení trhlin ve frontonech a lokální doplnění zerodované modelace. Především pak bude třeba zpevnit a domodelovat kuželky balkonu.

- Restaurování olejomalb na plechové podložce

Pro dvě figurální malby na měděném plechu je v záměru navrženo doplnění restaurátorského průzkumu a podle jeho výsledků má být rozhodnuta případná demontáž obrazů a převoz do ateliéru (pokud by obrazy zůstaly na místě, byly by po dobu restaurování sgrafit zakryty a mohly by být restaurovány až následně). Nejprve by měly být provedeny zkoušky čištění, které rozhodnou o způsobu snímání zbytků laků a nevhodných přemalb. Malby by měly být předběžně očištěny pomocí podtlakových metod a suchého štětce a fixovány. Fixace bude provedena řídkým roztokem organického rozpouštědla (rektifikovaného terpentýnu, lakového benzínu či případně alkoholu) a pojidla na pryskyřičné bázi. Hloubkové čištění má proběhnout promytím daným rozpouštědlem a mechanickým čištěním štětcem či jemným kartáčem (po každém mytí je třeba malbu znovu impregnovat). Po proschnutí malby má dojít k chemické stabilizaci korodovaných vrstev a následné stabilizaci a neutralizaci restaurovaných ploch. Nevhodné retuše z minulosti se buď podaří odstranit zmíněným naměkčením organickým rozpouštědlem a odmyt v rámci tohoto procesu, nebo bude třeba zvolit invazivnější metody, které nepoškodí originál. Místa, kde chybí podkladové vrstvy, mají být doplněna materiálem zjištěným doplňujícím průzkumem (nejčastěji se používá křídový tmel). Tmelená místa budou barevně sjednocena reverzibilní retuší a celý povrch bude zalakován 3% roztokem Paraloidu v organickém rozpouštědle, lakovém benzínu nebo lihu.

- Restaurování kamenných prvků

Pro kamenné prvky je v restaurátorském záměru doporučeno provést doplňující průzkum, prekonsolidaci organokřemičitanem od firem Remmers (systém KSE 100, 300, 500) nebo Aqua Bárta, chemické očištění mokrou cestou za použití gelového přípravku Clean FP – dříve Fasadenreinigerpaste (od firmy Remmers) a omytí regulovanou tlakovou vodou, sejmутí všech druhotných nevyhovujících doplňků, spárování a černých

krust pomocí skalpelů, špachtlí a dlát a lokální dočištění parním aplikátorem. V případě potřeby lepení uvolněných částí má být lepeno syntetickou pryskyřicí bez polyesteru (např. Akepox 2020, Akepox 5010), s eventuálním použitím nerezových čepů na základě průběžných konzultací se zástupci NPÚ. Tmelení bude provedeno minerálním tmelem probarveným ve hmotě, nejlépe tmelem Restaurierenmortel (firma Remmers) nebo Petra (firma Aqua Bárta). Větší chybějící části mohou být doplněny kamennou plombou z hořického pískovce. Spárování má být provedeno směsí typu Fugenmortel (firma Remmers) nebo vhodnou alternativou. Po provedení lokálních barevných retuší má být povrch hydrofobizován přípravkem Funcosil SNL (firma Remmers) nebo jiným prostředkem od firmy Aqua Bárta.

- **Restaurování kovových prvků**

Pro kovové prvky je v restaurátorském záměru navrženo provést doplňující průzkum spočívající v celkové revizi, demontáž a převoz do ateliéru, očištění a odmaštění jedlou sodou nebo odstraňovači koroze. (V případě dvou makovic má dojít k vyrovnání deformovaného povrchu.) Na závěr má být obnoveno pozlacení (za použití suříkového podkladu, vrstvy žlutého nátěru Ripolin a čtyřadvacetikarátového plátkového zlata). Např. u meče sochy Spravedlnosti postačí pouze lokální doplnění poměrně zachovalého zlacení. Při zpětném osazení má být plech v místě spoje podložen klempířským tmelem a zajištěn dutými klempířskými nýty, které mají být chráněny před dešťovou vodou měděnými krytkami.

U kovaného zábradlí na věži bude třeba zrevidovat ukotvení u všech spojů. Případné doplnění modelace má být provedeno např. pájením či svářením; korozní produkty mají být odstraněny kartáčováním, broušením nebo pískováním, případné neodstranitelné fragmenty mají být ošetřeny přípravkem Halt (firma Xinex). Povrch má být natřen suříkem rozpuštěným ve fermeži a následně grafitovým práškem ve fermeži ve dvou až třech vrstvách.

- **Obnova tažených štuků a bosáže v přízemí**

V restaurátorském záměru je konstatováno, že dojde-li ke snímání barevných vrstev a obnově původní barevnosti, měly by být nátěry snímány mechanicky suchou cestou a povrch lokálně zvlhčován, případně může být použit parní aplikátor. Jakákoli barevná úprava by měla být provedena prodyšným vápenným nátěrem.

Dále se v záměru se píše, že je třeba vyřešit některá dožilá oplechování říms.

Restaurování vrcholové sochy rytíře Rolanda je řešeno samostatným závazným stanoviskem, vstupní dveře čp. 78 jsou po restaurování (2020) a u dveří vstupu čp. 77 zrovna probíhá restaurování.

Žádost je doplněna o tyto přílohy:

- Průzkumová restaurátorská zpráva. Podrobný průzkum a restaurátorský záměr sgrafitová výzdoba povrchu fasády, přestavěno podle projektu Jana Vejrycha z r. 1887. Kolínská Radnice kulturní památka vedená pod rejstříkovým číslem 26365/2-740 město Kolín, zadavatel průzkumu: Jenšovský s. r. o., vypracoval: Pavel Novák, akademický malíř, květen – červen 2021.
- Materiálový průzkum, zpráva č. P1763, Ing. Zuzana Valentová, Ing. Michal Pech, 22. 6. 2021
- Restaurátorský průzkum a záměr na restaurování fasády radnice v Kolíně. Kamenické, kovářské a štukatérské prvky, akad. soch. Vojtěch Miča, MgA. Martin Žák, Ing. arch. Jakub Jenšovský, v Praze dne 23. 8. 2021

Výše uvedený záměr restaurování **je** z hlediska památkové péče **přípustný**, za splnění těchto základních podmínek, určených v souladu s ustanovením § 10 odst. 3 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí památkový zákon, ve znění pozdějších předpisů:

1. V první fázi po postavení lešení bude provedena fotografická dokumentace stavu všech výzdobných prvků před restaurováním, bude doplněn restaurátorský průzkum, graficky zaznamenána veškerá poškození a toto grafické vyznačení pak bude přeneseno do restaurátorské zprávy. Restaurátoři příslušných specializací doplní záměry a předloží je ke k posouzení zástupcům NPÚ ÚOP StČ a schválení správnímu orgánu památkové péče. V případě zásadních zjištění, která by vedla ke změně celé koncepce restaurování, by tato byla posouzena v novém správním řízení.
2. Vlastník památky bude v průběhu prací svolávat kontrolní dny po dohodě s restaurátorem, zástupcem správního orgánu památkové péče a zástupcem NPÚ ÚOP StČ. V jejich rámci budou se zástupci památkové péče konzultovány navržené restaurátorské postupy a materiály.
3. První kontrolní den s účastí restaurátorů bude svolán po postavení lešení před zahájením restaurátorských prací.

4. Budou provedeny zkoušky navrhovaných restaurátorských postupů, které budou předloženy k posouzení zastupci NPÚ ÚOP StČ a schválení správnímu orgánu památkové péče (zejména čištění zdobných prvků, doplnění chybějících modelací, barevné retuše). Stejně tak budou předloženy ukázky materiálů k doplňkům – vzorek tmelu pro kamenné prvky a ukázky jádrové omítky a intonaca pro sgrafita.
5. Veškeré nově doplňované prvky (pravděpodobně půjde např. o hrotnici s makovicí na pravém bočním štítu a dva čučky z atiky) budou vyrobeny s maximální možnou přesností podle dochovaných originálů. Rovněž při restaurování budou restaurátoři převážně vycházet z původní podoby prvků (nebude-li zástupci památkové péče rozhodnuto jinak). Pro restaurování dvou přemalovaných kopií obrazů na plechu by proto měly být určující dva originály zachované v Regionálním muzeu v Kolíně a také fotodokumentace kopií vzniklá těsně po jejich dokončení.
6. K čištění kamenných prvků bude používána tlaková pára. Zdobné prvky arkýře a římsy budou mechanicky očištěny od druhotných neprodyšných nátěrů.
7. Před restaurováním kovových prvků budou upřesněny některé detaily, např. rozsah zlacení na hrotnicích nebo zvážení použití původní technologie větrového zlata místo navrženého plátkového. Dále bude projednáno ošetření bronzové desky s letopočtem, již se restaurátorský záměr nevěnuje, a dále, zda v rámci zásahu na celé fasádě bude ošetřen povrch a doplněno zlacení také na cifrách a rafích ciferníku hodin.
8. V rámci obnovy fasády se předpokládá změna barevnosti druhotně natřených tektonických prvků na bílo zpět do okru a to včetně bosáže parteru. U plastické výzdoby balkonu a vstupního portálu bude sejmuto minimálně poslední nátěr deformující modelaci, zvláště pokud se jedná o neprodyšný akrylát. Ten bude nahrazen nátěrem vápenným či případně silikátovým (eventuelně by mohly být prvky z umělého kamene ponechány i bez nátěru). Barevnost nového nátěru bude na místě vyvzorkována a výsledná barevnost bude posouzena zástupcem NPÚ ÚOP StČ a schválena správním orgánem památkové péče. V soklové bude nejprve provedeno odsolení. Štukové prvky tažené na místě budou zachovány, v případě nutnosti lokálně doplněny a vyspraveny pomocí šablon při zachování stávajících tvarů.
9. Prioritně bude provedena kontrola dešťových žlabů a svodů, dožilé kusy budou nahrazeny novými z mědi, totéž bude provedeno u oplechování portálů a arkýře.
10. Během prací bude pořizována průběžná dokumentace pro restaurátorskou zprávu.
11. Při ukončení akce svolá vlastník komisionální předávací řízení za přítomnosti zástupce vlastníka, restaurátora, zástupce NPÚ – ÚOP StČ a příslušného správního orgánu státní památkové péče.

Účastníkem je dle § 27 odstavec 1 písmeno a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dále jen "správní řád"):

- Město Kolín, IČ 002 35 440, sídlem Karlovo náměstí 78, 280 02 Kolín

Odůvodnění

Městskému úřadu Kolín, odboru výstavby – oddělení památkové péče, jakožto věcně a místně příslušnému správnímu orgánu památkové péče, byla dne 7. 9. 2021 doručena žádost o vydání závazného stanoviska k zamýšlenému restaurování uliční fasády městské radnice č. p. 77 a 78, Karlovo náměstí v Kolíně, na pozemcích par. č. st. 6 a 7, katastrální území Kolín, která je zapsána v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 26365/2-740, v prostředí městské památkové rezervace Kolín, kterou podává Město Kolín, IČ 002 35 440, sídlem Karlovo náměstí 78, 280 02 Kolín, jako vlastník uvedené nemovitosti a pozemků.

K posouzení výše uvedených prací z hlediska zájmů státní památkové péče je na základě ustanovení § 29 odst. 2 písm. b), e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, příslušný Městský úřad Kolín, odbor výstavby – stavební úřad, oddělení památkové péče.

Dnem podání žádosti správní orgán zahájil ve smyslu ustanovení § 44 odst. 1 správního řádu správní řízení. Opatřením ze dne 13. 9. 2021 si vyžádal, v souladu s ustanovením § 14 odst. 6 památkového zákona,

písemné vyjádření NPÚ. Vyjádření mu bylo doručeno 18. 10. 2021. Na základě tohoto vyjádření a vlastní znalosti předmětné kulturní památky správní orgán rozhodl v souladu s ustanovením § 14 odst. 3 památkového zákona o přípustnosti navržených prací a stanovil podle tohoto ustanovení a podle ustanovení § 10 odst. 3 vyhlášky č. 66/1988 Sb., základní podmínky, za kterých lze práce připravovat a provádět. Před vydáním rozhodnutí byla žadateli, jako jedinému účastníku řízení, v souladu s § 36 odst. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, výzvou ze dne 19. 10. 2021 dána možnost vyjádřit se k jeho podkladům. Žadatel této možnosti využil dne 21. 10. 2021 při osobní návštěvě, o čemž byl sesán úřední protokol (položka 4a ve spisu).

Radnice v Kolíně je kulturní památkou zapsanou pod rejstř. č. 26365/2-740 ÚSKP a je proto chráněn ve smyslu ustanovení zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Zároveň je situován na Karlově náměstí, hlavním prostoru Městské památkové rezervace Kolín, která byla prohlášena nařízením vlády ČSR č. 54/1989 Sb. ze dne 19. 4. 1989 a vymezuje původní středověké město včetně opevnění.

V roce 1494 kolínští konšelé zakoupili tzv. Klerovský dům čp. 78, vysokou gotickou kamennou budovu, nazývanou „nový rathaus“. Fasáda do náměstí neměla podloubí, proto budova ustupuje v uliční řadě oproti jiným domům dozadu. V přízemí se pod současnou bosáží ukrývají fragmenty tří gotických otvorů, velké plochy zdíva z lomového kamene a na východní straně nárožní kvádrování.

Radnice byla silně poškozena za třicetileté války, opakovaně vyrabována a pobořena, avšak po válce se dočkala opravy a vyhnulo se jí několik velkých požárů centra města. Podoba radnice mezi 16. a 18. stoletím není známa, pouze na rytině z roku 1777, pořízené ve směru ze Zálabí (tedy zezadu) lze spatřit dva štíty se středovou věžičkou o dvou báních nad sebou. Na fotografii z konce 19. století je již patrné, že budova přišla o štíty i věžičku a přestavba je nahradila prostou vížkou s plochou helmicí; kromě toho je zde fasáda zachycena téměř bez výzdoby.

V roce 1886 bylo rozhodnuto o celkové obnově budovy a byla vypsána anonymní soutěž. Autorem vítězného návrhu v neorenesančním slohu byl pražský architekt Jan Vejrych, který na návrhu spolupracoval s kolínským stavitelem Janem Klecanským. Stavba byla následujícího roku zadána dalšímu kolínskému staviteli Josefu Karabáčkovi. Pro malbu pěti historických výjevů byl na návrh Umělecké besedy vybrán akademický malíř Adolf Liebscher (který také namaloval dva obrazy na měděném plechu ve štítu zpodobňující Přemysla Otakara II. a Jiřího z Poděbrad.) Výjevy mají tyto náměty: 1. *Český král Přemysl Otakar II. prohlíží stavbu hradeb města Kolína, které nařídil vystavět*; 2. *Císař a král Karel IV. pokládá základní kámen k dostavbě katedrálního chrámu v Kolíně v roce 1360*; 3. *Husitská vojska sirotků a táborů pod vedením Prokopa Holého dobývají v roce 1427 hradby města Kolína, obsazeného panskou reakcí*; 4. *Císař a Král Karel IV. potvrzuje městu Kolínu starodávná privilegia*; 5. *Švédská vojska vod velením maršála Torstensona vraždí a drancují ve městě dne 13. června 1623*. Pro vysekání soch Síly a Moudrosti zvolil Vejrych akademického sochaře Josefa Maudera. Výroba věžních hodin byla svěřena časlavskému hodináři Karlu Adamovi, obdobné klempířské práce Josefu Červinkovi, vykování zábradlí kolem lucerny věže a zdobné mřížve nad vstupem Janu Mojžíšovi a pozlacovačské práce Jakubu Marešovi, kolínskému lakýrníkovi. Místo dosavadních tašek byla na střechu jako krytina umístěna břidlice. Na jaře roku 1888 začal Jan Vejrych vyškrabávat sgrafita. Obnova radnice byla dokončena v srpnu téhož roku.

Po stranách radnice stál starý pivovar a kasárna z roku 1750. Kasárna, původně majetek města Kolína, přešla do rukou státu, avšak v roce 1884 je město opět koupilo a v roce 1897 se rozhodlo objekt zbořit a pozemek využít pro stavbu nové budovy radnice a spořitelny, která bude přiléhat ke staré, neboť stará již počtu úředníků kapacitně nestačila. V soutěži vypsané následujícího roku zvítězil opět Jan Vejrych. Vejrych tentokrát odmítl provádět stavební dozor, tato práce byla proto spolu s vypracováním stavebních detailů svěřena pražskému architektu Janu Zeyerovi. Na výstavbě se podílel kolínský stavitel Jan Sklenář. Pokrývačské práce prováděla pražská firma Leib a Massag a klempířské práce kolínský závod Krása a Kašík. (Řada pražských i východočeských firem se podílela na výzdobě interiéru, šlo o práce štukatérské, práce v mramoru, tapetování francouzskými tapetami v zasedacím sále apod.) Návrh a provedení soch na fasádě budovy bylo soutěženo zvlášť – vítězný návrh tepané sochy rytíře na vrcholu štítu je dílem Viléma Amorta a sochu Spravedlnosti vytvořil Ludvig Wurzel. Sgrafita vyškrabával architekt Zeyer, který si také dal záležet na rozpracování vnitřní výzdoby, zejména reprezentativního zasedacího sálu.

Jako poslední vznikla přístavba zadního traktu radnice, který uzavřel nádvoří v letech 1914–1915. Prováděl ji kolínský stavitel Josef Král podle návrhu Antonína Hlaváčka.

V roce 1926 proběhla první velká obnova fasád obou budov pod vedením kolínského stavitele Josefa Hátleho. Sgrafita a Liebscherovy fresky tehdy restauroval akademický malíř František Rubeš, došlo k rekonstrukci asi 50% malby. Z původních kartonů již byl zachován pouze karton k prvnímu výjevu.

Nejpoškozenější první obraz měl jako jediný předem vyškrabanou kresbu, ač ji Liebscher při malbě hodně měnil. Druhý obraz byl zničen asi do poloviny, pátý podobně, třetí a čtvrtý byly zachovány. Sgrafita v té době byla již výrazně poškozená, na jejich soudržnost měly negativní vliv příměsi jako dřevěné uhlí aj. Podle dobových záznamů muselo být sgrafito silně rekonstruováno, úplných zachovaných kusů zůstávala „velmi nepatrná část“. Dále se v dokumentaci píše: „Nynější technický způsob provedení sgrafit skládá se z hrubé omítky z říčního písku a dobře vyhašeného vápna surčitým množstvím cementu, nanesené na vyspárovanou stěnu, na kterou pak natažen nához, silný as 8 mm, velmi jemného říčního písku se stejným mísením. Do tohoto náhozu byla pak kresba vyškrabována a vymalována barvou, která po uschnutí nepřijímá vodu a na světle temní, t. j. citlivá a kopíruje. Způsob tento jest sice pracnější, ale zajišťuje trvanlivost, neboť není zde v omítkách cizí hmoty, která by je od sebe oddělovala. To jest jeden z nejstarších způsobů provádění sgrafit asi z XVI. století.“ Sgrafito nebylo ve 20. letech oproti původní koncepci obnoveno na vnější straně západního štítu, kde se obnova výzdoby nejevila restaurátorům kvůli povětrnostním podmínkám jako smysluplná, nahradili ji proto obyčejnou omítkou. (Nyní však štít opět zdoben je, a to shodně jako štít protější.) Restaurovaly se rovněž obrazy na plechu a Fr. Rubeš o nich do zprávy napsal: „Obrazy na plechu byly mnou vyčištěny a napuštěny olejem, čímž celá původní kresba vystoupila a objevily se zachovalé části malby, takže jen jednotlivé plošky vyretušovány a domalovány. Pozadí vyzlaceno dvakrát čistým zlatem a celé obrazy pak znovu přelakovány.“ Dále byly restaurovány sochy a kamenné vázy, jejichž opravy se ujala kolínská firma Oberherr a Kindl.

Liebscherovy fresky i sgrafita byla obnovována také v roce 1938, poté byla však sgrafita poškozena bombardováním za války a opravována spíše provizorně. Byly kombinovány techniky pravého a nepravého sgrafita a tím došlo také k rozdílu v trvanlivosti mezi jednotlivými partiemi.

V roce 1959 fasády obnovoval Okresní stavební podnik v Kolíně za podílu Českého fondu výtvarných umění. Na sgrafitech a freskách pracovali akademičtí malíři Jiří Josefík, Jiří Toroň, Jan Mehl, Miroslav Hrdina a Josef Pýcha. Podle fotografií bylo v té době sgrafito velmi poškozené a v rámci rekonstrukce vyžadovalo na některých místech i určitou míru invence (podle záznamů vznikla nutnost vytvoření „nových návrhů v duchu novorenesance“). Restaurátoři tušili, že dochované sgrafito už převážně není originálem, ale rekonstrukcí z 20. let. Práce byly provedeny technikou pravého sgrafita. „Z důvodu docílení jednotného účinku fasády a dodržení stanovené koncepce nebylo by možné konservovat nepatrné zbytky původních sgrafit, které nebyly více poškozeny.“ S tímto záznamem kontrastuje o měsíc pozdější zápis: „Doporučujeme investoru ještě k úvaze, zda část mezi prvním a druhým patrem, kde jsou rýsovaná psaníčka, má být rekonstruována, protože podstatná část omítek je zde poměrně ve velmi dobrém stavu.“ Jaké bylo výsledné rozhodnutí, z dokumentace jasně nevyplyvá.

V dobovém restaurátorském záměru je popsáno plánované složení nově nanášených vrstev sgrafita:

1. vrstva – hrubé jádro z říčního písku v poměru 1:3

2. vrstva – říční písek, staré vápno 1:3 a barva. Barvy do tohoto množství bude přidáno tolik, aby se docílilo patřičné sytosti.

3. vrstva – jemný přesátý štukový písek, staré vápno, barva v tenké vrstvě asi 3 mm, poměr ½ : ½ vápna a písku

4. vrstva – vrchní intonako, říční písek, staré vápno, poměr 1:2 v síle nánosů 1 mm a povrch bude vykletován do hladka. Do písku bude přidána mramorová moučka.

Do všech omítek bude přidáno naše zpevňovací pojítko.

Tentýž restaurátorský záměr popisuje i složení nových vrstev podkladu pěti figurálních fresek:

a) první omítky tatáž jako sgrafito

b) druhá jemnější bez černé barvy, tatáž jako sgrafito

c) třetí intonako, tatáž jako pro sgrafito

Povrch nebude kletován, ale filcován.

Kartony pro fresky byly vytvořeny podle původních návrhů (vytvořených v poměru 1:10) na Akademii výtvarných umění, škole profesora Sychry, a ve výsledku byly ještě provedeny korektury na základě dochovaných fragmentů obrazů. V té době opět chyběly rozsáhlé plochy některých maleb a u dochovaných částí zůstaly dochovány pouze obrysové linie bez modelace stínováním (oproti původní technice fresky už v té době tvořily dílo především přemalby či spíše kresba v technice secco na již rozrušené omítky). Z dobových záznamů vyplývá, že malby byly vytvořeny kompletně nově: „Při návrhu na opravu uvažovali jsme o transferu fragmentů obrazů. Po uvážení finančních nákladů na záchranu zbytků maleb, při nichž se nedá zjistit ani tematická čitelnost, ani přesně zjistit prováděcího autora, považovali jsme to za velmi neekonomické a upustili jsme od toho. (...)“ Přesto byl nakonec jeden z obrazů přetransferován na plátno. „(...) Na přání zástupce KNV s. Kohoutka provedli jsme transfer středního, nejzachovalejšího obrazu, i když jsme upozorňovali a komisionálně bylo několikrát odborníky zjištěno, že není zachováno z původního stavu

téměř nic, ale že se jedná o přemalby dřívějších restaurátorů.“; „(...) pořídili jsme pracovní pausy podle dohody a zápisu ze dne 27. srpna 1959. Pak jsme přikročili k provádění obrazů technikou pravého freska.“

Sochy Síly, Moudrosti a Spravedlnosti v 50. letech restauroval František Pašek. (Ten ve své zprávě označuje Moudrost jako Libuši). Podle jeho slov bylo v roce 1926 pro doplňky použito kufsteinské vápno, které neodpovídalo originálnímu pískovci tvrdostí, zrnitostí ani barvou. Pašek sochy očistil, sejmul nesoudržná místa a doplňky provedl ze směsi složené z drti pískovce, kaseinu a malého procenta cementu a vápna.

Při obnově v 50. letech se řešila rovněž otázka barevnosti tažených štuků a odlévaných prvků: *„Nelze souhlasit s nataženým žlutým tónem na pilastrech a římsách štítů, který ostře kontrastuje s černobílým sgrafitem a v celkové skladbě budovy působí značně rušivě. Je nutno tento tón pozměnit do odstínu spíše tónu našedlého, který by více ladil s okolní sgrafitovou omítkou. V tomto tónu bude pak provedena také spodní bosovaná část budovy, ostění a římsy oken. Články z umělého kamene na fasádě musí být ponechány přírodnímu materiálu, bez nátěru.“*

Roku 1960 byly originály dvou obrazů králů na měděné podložce vyměněny za kopie a originály byly umístěny do Okresního muzea v Kolíně, dnešního Regionálního muzea v Kolíně. (Dnes již ani tyto kopie nejsou v původním stavu, jsou výrazně přemalovány.)

(Oprava fasád ve dvoře byla provedena Okresním stavebním podnikem roku 1965, přičemž byla také citlivě restaurována sgrafita nádvorního křídla. Sgrafita ve dvoře představují především rostlinné ornamenty kolem půlkruhově zakončených oken a v horní části obíhá vlys, kde se mezi rostlinnými ornamenty opakuje medailon s městským znakem. V roce 1969 bylo zbořeno západní křídlo mezi starou budovou radnice a novým severním traktem a nahrazeno skleněným schodištěm sousedního Městského kulturního domu.)

V letech 1978-1979 byla původní břidlicová krytina vyměněna za měděný plech, přičemž byly také odstraněny dvojice zdobných vikýřů, zároveň proběhly drobné opravy na fasádě.

Poslední velké restaurování prvků obou fasád proběhlo na přelomu 80. a 90. let. Archivní dokumentaci k této obnově se dosud nepodařilo dohledat, ačkoli informace v ní obsažené mohou být klíčové pro určení současného stavu uměleckých a uměleckořemeslných prvků. Např. nyní popisované cementové doplňky v kamenné výzdobě pocházejí pravděpodobně z tohoto zásahu.

V roce 2007 byl restaurátorem Václavem Špalem proveden lokální restaurátorský zásah v západní části pod římsou, neboť rok předtím došlo k odpadnutí částí omítek a poškození prvních dvou fresek zleva. Poškozena byla i část korunní římsy a šambrán oken (kromě toho však již v té době byla popsána menší poškození na dalších místech, která v rámci zásahu řešena nebyla). Příčinou bylo zatékání do korunní římsy v levé části fasády, restaurátor ale upozornil i na nevhodné napojení omítek na klempířské prvky a problémy ve statické domě. Podle restaurátorské zprávy se na fasádě z předchozího restaurátorského zásahu nacházely nejen barevné přetěry dříve okrových štukových prvků na bílo, ale také bílé a černé přemalby na samotných sgrafitech, které vytvořily nežádoucí zvýraznění barevného kontrastu.

V současnosti plánovaný restaurátorský zásah, který se má po více než třiceti letech opět věnovat celé fasádě, je velmi žádoucí a povede k prodloužení životnosti zdobných prvků.

Provedení fotodokumentace je potřeba k doložení dosavadního vývoje díla před restaurátorským zásahem. Současný stav poznání výzdobných prvků je třeba doplnit o podrobnější informace, které dosud nemohly být zjišťovány, aby byl restaurátorský zásah proveden v souladu se zásadami památkové péče. Zástupci památkové péče by měli mít možnost odsouhlasit konkretizované postupy před zahájením restaurování a v případě výrazných změn oproti původnímu návrhu se k nim vyjádřit v rámci nového správního řízení. Zástupcům památkové péče by mělo být umožněno provádění pravidelného dozoru nad průběhem restaurátorských prací.

Samotnému restaurování předchází vstupní jednání, na němž mohou restaurátor, vlastník a zástupci památkové péče projednat schválený postup a konkretizovat časový harmonogram prací.

Před prováděním zásahu v celkovém měřítku by mělo být na malé části vyzkoušeno, jak materiál na zvolený postup reaguje. Aplikaci v celkovém měřítku pak na základě výsledků zkoušek schvalují zástupci památkové péče.

Nově doplňované prvky by měly být v harmonii s celkem a dodržovat i původní technologii. Pro přemalované kopie obrazů na plechu nastává nyní příležitost k návratu do původní podoby, která byla výrazně kvalitnější než současná; restaurátorům k tomu mohou pomoci dochované originály.

Čištění tlakovou vodou je poměrně riskantní metoda, při níž hrozí částečné poškození povrchu kamene. Původní kvalitní profilace zdobných prvků arkýře i říms jsou zaneseny novodobými vrstvami nátěrů a degradují kvalitu řemeslného provedení prvků. Je žádoucí obnovení původní kvality prezentované obnaženou kresbou a modelací zdobných prvků.

Z vizuálního průzkumu se zdá, že rozsah zlacení na dvou špicích se vzájemně lišil, což je třeba prověřit detailně. Bronzová deska s letopočtem ani ciferník do záměru zahrnutý nejsou, jejich ošetření se ale jeví jako žádoucí.

Okrová barevnost štukových prvků byla původní, měla evokovat pískovec. Prvky z umělého kamene byly pravděpodobně původně ponechány bez nátěru, v posledních desetiletích však již byly rovněž přetřeny okrem. Případný nový nátěr by měl být především prodyšný a barevně by měl vycházet z původní okrové barevnosti odhalené sondáží. Odsolení soklové partie je žádoucí vzhledem ke zvýšené míře salinity odhalené laboratorním průzkumem.

Poškozené plechové prvky odvádějící dešťovou vodu jsou dle nálezové situace poškozené a způsobují degradaci omítkových vrstev i kamene. Pro dlouhodobý účinek opravy je nezbytné zabránit vtékání vody do profilací, sgrafit a omítek.

Restaurátor celý průběh restaurování dokumentuje, aby mohl v restaurátorské zprávě názorně a srozumitelně sdělit, jakými změnami dílo prošlo.

Po zrestaurování díla bude svoláno oficiální předání zahrnující sepsání předávacího protokolu, v němž se budou moci všechny zúčastněné strany vyjádřit ke kvalitě provedení prací.

Správní orgán posoudil žádost ve výše uvedené věci, plně se ztotožnil s vyjádřením Národního památkového ústavu a z výše uvedených důvodů byly stanoveny podmínky tak, jak je uvedeno ve výrokové části.

Poučení

Povinnost vlastníka dodržet výše uvedené podmínky rozhodnutí vyplývá ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí se mohou účastníci řízení odvolat ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení ke Krajskému úřadu Středočeského kraje, odbor kultury a památkové péče, podáním u zdejšího stavebního úřadu.

Odvolání musí mít náležitosti uvedené v § 37 odstavec 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů a musí obsahovat údaje o tom, proti kterému výroku rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost výroku nebo řízení, jež mu předcházelo. Odvolání jen proti části Odůvodnění je nepřipustné (dle § 82 odstavec 1 a 2 správního řádu).

Odvolání se podává s potřebným počtem stejnopisů tak, aby jeden stejnopis zůstal správnímu orgánu a aby každý účastník dostal jeden stejnopis. Nepodá-li účastník potřebný počet stejnopisů, vyhotoví je správní orgán na náklady účastníka (dle § 82 odstavec 2 správního řádu).

Lhůta pro podání odvolání se počítá ode dne následujícího po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který stanoví přednostní doručování prostřednictvím datové schránky. Doručení usnesení prostřednictvím datové schránky se považuje za doručené, jestliže se osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému usnesení, nepřihlásí do datové schránky do 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí dodáno do datové schránky (§ 17 odst. 3 a 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů). Usnesení se považuje za doručené posledním dnem výše uvedené desetidenní lhůty.

V případě doručování prostřednictvím poštovních služeb stanoví § 23 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží v provozovně

provozovatele poštovních služeb, jehož prostřednictvím se doručuje. Lhůta pro podání odvolání se počítá ode dne následujícího po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Upozornění

Vzhledem ke své umělecké, historické a památkové hodnotě je nutné, aby veškeré práce byly prováděny restaurátorsky v souladu s § 14a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Prováděním restaurátorských prací je možné pověřit pouze restaurátory, držitele povolení Ministerstva kultury České republiky (MK ČR) na restaurování příslušné specializace. Restaurování kulturní památky může provádět pouze občan České republiky, držitel příslušného povolení MK ČR, nebo příslušník jiného členského státu EU než České republiky, pokud mu byla uznána MK ČR odborná kvalifikace či jiná způsobilost a zároveň uděleno povolení k restaurování v příslušné specializaci, anebo státní příslušník jiného členského státu EU než České republiky, který restaurátorskou činnost provádí ojediněle nebo dočasně v souladu s ustanovením § 14b odst. 2 zákona o památkové péči, a který svůj záměr provést restaurování oznámil Ministerstvu kultury nejméně 30 dnů před zahájením prací.

Restaurátorská zpráva musí být předána zástupci vlastníka, NPÚ a památkovému úřadu. Podoba restaurátorské zprávy je dána ustanovením § 10 odst. 4 Vyhlášky k provedení zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších změn.

Na požádání účastníka řízení opatří Městský úřad Kolín, odbor výstavby, stavební úřad oddělení památkové doložkou právní moci stejnopis rozhodnutí, který byl účastníkovi doručen.

Otisk úředního razítka

Ing. Jana Vyšanská, v. r.
referent oddělení památkové péče
odbor výstavby – stavební úřad
oprávněná úřední osoba

Za správnost vyhotovení

Věra Lapšanská

úřední osoba

Rozdělovník:

Účastníci řízení:

Město Kolín, Karlovo náměstí 78, Kolín I, 280 02 Kolín 2

Dotčené orgány:

Městský úřad Kolín, odbor výstavby - stavební úřad, Karlovo náměstí 78, 280 12 Kolín I

Na vědomí:

Datová schránka:

Národní památkový ústav, Valdštejnské náměstí 162/3, Malá Strana, 118 00 Praha 011, DS: 2cy8h6t